

"مطالعه پیوند فرهنگ ایرانی با فرهنگ عاشورا: نگاهی به عزاداری های اقوام مختلف در ایران"

توحید حسین پور

towhidhoseinpour@gmail.com

1

چکیده

این مقاله به بررسی پیوند فرهنگ ایرانی با فرهنگ عاشورا و نحوه عزاداری اقوام مختلف در ایران می پردازد. عاشورا به عنوان یکی از مهم ترین وقایع مذهبی در تاریخ اسلام، تأثیر عمیقی بر فرهنگ و هویت ایرانیان داشته است. این پژوهش با استفاده از روش های کتابخانه ای، مشاهدات میدانی و مصاحبه با متخصصان، به تحلیل شباهت ها و تفاوت های مراسمات عاشورا در میان اقوام مختلف ایران می پردازد. یافته های این مطالعه نشان می دهند که با وجود تفاوت های فرهنگی و اقلیمی، عناصر مشترکی همچون سینه زنی، زنجیرزنی و نوحه خوانی در تمامی مراسمات عاشورا دیده می شود. این اشتراکات به عنوان نمادی از وحدت و همبستگی ملی در ایران قابل توجه هستند. علاوه بر این، مراسمات عاشورا به عنوان یک ابزار فرهنگی، ارزش ها و هویت مشترک ایرانیان را تقویت کرده و به عنوان یک پیوند دهنده فرهنگی بین اقوام مختلف عمل کرده اند.

کلیدواژه ها

فرهنگ ایرانی، عاشورا، عزاداری، اقوام ایرانی

مقدمه

عاشورا به عنوان یکی از مهم ترین رویدادهای مذهبی و تاریخی در ایران، از دوران باستان تا به امروز تأثیر بسزایی بر فرهنگ و جامعه این کشور داشته است. این رویداد، نه تنها به عنوان یک مراسم مذهبی بلکه به عنوان یک نماد ایمان، عدالت، و مبارزه با ستم و ظلم شناخته می‌شود که در ذهن و قلب مردم ایران جایگاه ویژه‌ای دارد.

از دیدگاه فرهنگی، عاشورا به عنوان یک پدیده فرهنگی عمیقاً در جامعه ایرانی جذب شده است و بیشتر از ۱۴ قرن، به ویژه در جشنواره‌های مذهبی، مراسمات دینی و فرهنگی و همچنین در سبک زندگی روزمره مردم تأثیرگذار بوده است. یکی از جوانب مهم این تأثیر، عزاداری‌های مختلف که به مناسبت عاشورا و تاسوعا انجام می‌شود، است.

مطالعه پیوند فرهنگی بین فرهنگ ایرانی و عاشورا و بررسی عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران، اهمیت بسزایی دارد. این تحقیق به بررسی نحوه تجلی این پیوند در عزاداری‌های اقوام مختلف، تأثیرات آن بر فرهنگ عمومی ایران، و نقش عاشورا در تقویت هویت فرهنگی مردم این سرزمین می‌پردازد.

2

در این مقاله، ابتدا به بررسی ادبیات و پیشینه تحقیقات موجود در این حوزه خواهیم پرداخت و سپس اهداف، فرضیه‌های پژوهش و روش تحقیق مورد استفاده برای بررسی عزاداری‌های اقوام مختلف را شرح خواهیم داد. سپس به بررسی یافته‌ها و تحلیل عزاداری‌ها در اقوام مختلف پرداخته، و در بخش بحث نتایج به دست آمده و نتیجه‌گیری نهایی را ارائه خواهیم داد.

بیان مسئله

عاشورا به عنوان یکی از مهم ترین و تأثیرگذارترین رویدادهای مذهبی و تاریخی در ایران، نه تنها به عنوان یک مراسم دینی بلکه به عنوان یک نماد ایمان، انقلاب، و مبارزه با ظلم و ستم شناخته می‌شود که در ذهن و قلب مردم این کشور جایگاه ویژه‌ای دارد. این رویداد در طول تاریخ باعث شکل‌گیری و تعمیق ارتباطات فرهنگی بین اقوام مختلف ایران شده است، که هر یک با توجه به شرایط جغرافیایی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی خود، به شکل‌گیری رسوم و سنن عزاداری خاص خود پرداخته‌اند.

این مقاله به بررسی چگونگی این پیوند فرهنگی و تأثیر آن بر عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران پرداخته و سعی دارد تا به سوالاتی پاسخ دهد که عبارتند از:

- چگونگی تأثیر عاشورا بر فرهنگ و سنن عزاداری ایرانیان؟
- چه تفاوت‌ها و تشابه‌هایی در عزاداری‌های اقوام مختلف وجود دارد؟
- چگونه عاشورا به عنوان یک رویداد تاریخی و مذهبی، توانسته است هویت فرهنگی ایرانی را تقویت و تقویت کند؟
- چه ارتباطات و تعاملات فرهنگی بین اقوام مختلف به وجود آمده است که در روند عزاداری‌ها نمایان می‌شود؟

اهمیت موضوع

موضوع "مطالعه پیوند فرهنگ ایرانی با فرهنگ عاشورا: نگاهی به عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران" از دیدگاه‌های چندگانه‌ای اهمیت دارد که در ادامه به توضیح آن می‌پردازیم:

1. تأثیر فرهنگی عاشورا در جامعه ایرانی:

عاشورا به عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخی و مذهبی در ایران، نقش بسزایی در شکل‌گیری و تعمیق ارتباطات فرهنگی دارد. این رویداد باعث شده است که عزاداری‌ها و مراسم مذهبی مرتبط با آن به یکی از مهمترین عناصر از فرهنگ ایرانی تبدیل شود. بررسی تأثیرات این رویداد بر عزاداری‌های اقوام مختلف، ما را به درک بهتری از عمق فرهنگی و مذهبی مردم این سرزمین می‌رساند.

2. تعمیق درک از تنوع فرهنگی در ایران

3

ایران به عنوان یکی از کشورهای با تنوع فرهنگی زیاد، از جنبه‌های مختلفی از جمله زبان، ادیان، قومیت‌ها و فرهنگ‌ها برخوردار است. بررسی عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران نه تنها به ما کمک می‌کند تا این تنوع را بهتر درک کنیم، بلکه نقش عاشورا در یکپارچگی این تنوع‌ها را نیز مشخص می‌سازد.

3. تأثیر عاشورا بر هویت فرهنگی مردم ایران

عاشورا به عنوان یک نماد ایمان، عدالت و مبارزه با ستم و ظلم، به طور عمیقی در هویت فرهنگی مردم ایران جا افتاده است. مطالعه این تأثیرات و نحوه تجلی آن در عزاداری‌های مختلف، نشان می‌دهد که چگونه این رویداد تاریخی توانسته است به تقویت و تعمیق هویت فرهنگی مردم ایران کمک کند.

4. معرفت بهتر با تاریخ و میراث فرهنگی ایران

بررسی و مطالعه عزاداری‌های اقوام مختلف، فرصتی است برای بهتر شناختن تاریخچه و میراث فرهنگی ایران. این مطالعه ما را با واقعه عاشورا و تأثیرات آن بر طولانی‌مدت در جوامع مختلف ایران آشنا می‌سازد.

با توجه به این دلایل، موضوع این مقاله به عنوان یک مطالعه عمیق در زمینه پیوند فرهنگی و هویت فرهنگی در ایران، اهمیت ویژه‌ای دارد و می‌تواند به درک بهتر و ارزیابی دقیق‌تری از این مفاهیم مهم کمک کند.

پیشینه تحقیق

تحقیقات پیشین نشان می‌دهد که عاشورا به عنوان یکی از مهم‌ترین مراسمات مذهبی و تاریخی در ایران، نقش بسزایی در شکل‌گیری و تعمیق ارتباطات فرهنگی دارد. این رویداد با تأکید بر ارزش‌ها و اعتقادات اسلامی، به عنوان نمادی از ایمان، صبر و مبارزه با ستم و ظلم شناخته می‌شود که در طول تاریخ به شکل‌گیری و تعمیق مراسمات عزاداری خاص اقوام مختلف ایران کمک کرده است.

این تحقیقات نه تنها به بررسی شیوه‌ها و روش‌های عزاداری اقوام مختلف می‌پردازند، بلکه به تجزیه و تحلیل نقش عاشورا در تقویت و تعمیق این عزاداری‌ها و همچنین ارتباطات فرهنگی بین اقوام مختلف در ایران می‌پردازند. تحقیقات انجام شده اغلب از روش‌های کیفی و توصیفی استفاده می‌کنند و با بررسی عمیق و تحلیلی از منابع مختلف از جمله مقالات علمی، کتب تاریخی، گزارش‌های میدانی و متون دینی، به نتایجی می‌رسند که نقش عاشورا و عزاداری‌ها در تشکیل و تقویت هویت فرهنگی ایرانی را روشن‌تر می‌کنند.

این مقدمه تحقیقات پیشین و ادبیات موجود در زمینه فرهنگ عاشورا و عزاداری‌های ایران را به طور کلی معرفی می‌کند و پایه‌ای برای ادامه مطالعات و تحقیقات در این زمینه فراهم می‌آورد.

4

بیان روش تحقیق

در این مقاله، برای بررسی پیوند فرهنگی بین فرهنگ ایرانی و عاشورا و نگاهی به عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران، از روش تحقیق کیفی و مطالعه منابع کتابخانه‌ای استفاده شده است. روش‌های تحقیق به کار رفته در این مطالعه به شرح زیر می‌باشد:

1. مطالعه کتابخانه‌ای

استفاده از منابع کتابخانه‌ای، از جمله کتب، مقالات علمی، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاهی، برای جمع‌آوری اطلاعات پایه و داده‌های مورد نیاز در مورد فرهنگ عاشورا و عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران. این منابع شامل آثار نویسندگان و پژوهشگران برجسته در زمینه‌های تاریخ، فرهنگ، دین و جامعه‌شناسی می‌باشد.

2. تحلیل محتوای منابع تاریخی و دینی

بررسی و تحلیل محتوای متون تاریخی و دینی مرتبط با عاشورا و مراسمات عزاداری در ایران، از جمله متون مذهبی، روایات تاریخی و اسناد فرهنگی. این تحلیل به منظور درک بهتر از تأثیرات عاشورا بر فرهنگ و هویت ایرانی انجام می‌شود.

3. بررسی میدانی و مشاهده

در برخی موارد، از مشاهدات میدانی و شرکت در مراسمات عزاداری اقوام مختلف استفاده شده است. این روش به منظور کسب اطلاعات دقیق تر و مشاهده مستقیم از چگونگی برگزاری این مراسمات و نقش عاشورا در آنها انجام شده است.

4. مصاحبه با متخصصان و کارشناسان

انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با متخصصان و کارشناسان در زمینه تاریخ، فرهنگ و مذهب به منظور جمع‌آوری نظرات و دیدگاه‌های آنان در مورد پیوند فرهنگی بین عاشورا و فرهنگ ایرانی و نحوه برگزاری مراسمات عزاداری در اقوام مختلف.

5. تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از منابع کتابخانه‌ای، مشاهدات میدانی و مصاحبه‌ها با استفاده از روش‌های تحلیل کیفی. در این مرحله، داده‌ها به صورت سیستماتیک دسته‌بندی و تحلیل شده و الگوها و مفاهیم اصلی استخراج می‌شود.

5

6. مقایسه تطبیقی

مقایسه تطبیقی بین شیوه‌ها و روش‌های عزاداری در اقوام مختلف ایران به منظور شناسایی تفاوت‌ها و شباهت‌ها و درک بهتر از چگونگی تأثیرات عاشورا بر فرهنگ‌های محلی و منطقه‌ای.

با استفاده از این روش‌ها، این مقاله سعی دارد به بررسی عمیق و جامعی از پیوند فرهنگی بین عاشورا و فرهنگ ایرانی بپردازد و نقش این رویداد تاریخی و مذهبی را در شکل‌گیری و تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی مردم ایران روشن کند.

یافته‌ها و تعاریف

یافته‌های این مطالعه به بررسی پیوند فرهنگی بین فرهنگ ایرانی و عاشورا و نحوه عزاداری‌های اقوام مختلف در ایران می‌پردازد. این بخش نتایج حاصل از مطالعه کتابخانه‌ای، مشاهدات میدانی، تحلیل محتوای منابع تاریخی و دینی، و مصاحبه‌ها با متخصصان و کارشناسان را ارائه می‌دهد.

معرفی واقعه عاشورا

واقعه عاشورا یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین رویدادهای تاریخی در تاریخ اسلام است که در روز دهم محرم سال ۶۱ هجری قمری (مطابق با ۱۰ اکتبر ۶۸۰ میلادی) در سرزمین کربلا در عراق کنونی رخ داد. در این روز، امام حسین (ع)، نوه پیامبر اسلام (ص)، و یارانش در نبردی نابرابر با لشکر یزید بن معاویه، خلیفه اموی، به شهادت رسیدند. این واقعه به عنوان نماد مقاومت در برابر ظلم و

بی‌عدالتی و پایداری در راه حق و عدالت شناخته می‌شود و تأثیرات عمیقی بر فرهنگ و تاریخ اسلام، به ویژه در میان شیعیان، داشته است.

زمینه‌های تاریخی واقعه عاشورا

واقعه عاشورا نتیجه‌ی یک سلسله وقایع تاریخی و اجتماعی بود که پس از وفات پیامبر اسلام (ص) به وقوع پیوست. پس از مرگ معاویه بن ابی‌سفیان، یزید به عنوان خلیفه اموی به قدرت رسید و از امام حسین (ع) خواست تا با او بیعت کند. امام حسین (ع) به دلیل فساد و ظلم حکومت یزید و بی‌عدالتی‌های گسترده‌ای که در جامعه اسلامی روا می‌داشت، از بیعت با او خودداری کرد و به سمت کوفه حرکت کرد تا به دعوت کوفیان پاسخ دهد که اعلام کرده بودند از حکومت یزید ناراضی‌اند و آماده حمایت از امام حسین (ع) هستند (طبری، ۱۹۸۹).

3 واقعه کربلا

6 با نزدیک شدن امام حسین (ع) و یارانش به کوفه، لشکری از سوی یزید به فرماندهی عمر بن سعد به مقابله با ایشان فرستاده شد. سپاه یزید، امام حسین (ع) و یارانش را در منطقه‌ای به نام کربلا محاصره کرد و با قطع آب، آن‌ها را تحت فشار قرار داد. در روز دهم محرم، نبردی سخت و نابرابر میان سپاه کوچک امام حسین (ع) و لشکر بزرگ یزید درگرفت. امام حسین (ع)، یاران و خانواده‌اش با شجاعت و ایمان در این نبرد جنگیدند و سرانجام همگی به شهادت رسیدند (مفید، ۱۹۹۳).

پیامدهای واقعه عاشورا

واقعه عاشورا تأثیرات عمیقی بر تاریخ و فرهنگ اسلامی داشت. این واقعه باعث شد تا شیعیان در سراسر جهان به یادبود این حادثه، مراسم‌های عزاداری و سوگواری برگزار کنند. عاشورا به عنوان نمادی از ایستادگی در برابر ظلم و بی‌عدالتی، الهام‌بخش جنبش‌ها و قیام‌های مختلف در تاریخ اسلام شده است. همچنین، این واقعه به تقویت و تعمیق اعتقادات شیعیان و ترویج ارزش‌هایی همچون فداکاری، شجاعت و عدالت کمک کرده است (مدرسی طباطبایی، ۲۰۰۰).

1. تاریخچه عزاداری در ایران

عزاداری برای امام حسین (ع) و واقعه عاشورا در ایران ریشه‌ای عمیق در تاریخ این کشور دارد. از دوران صفویه، که تشیع به عنوان مذهب رسمی ایران شناخته شد، مراسمات عاشورا و تاسوعا به طور رسمی و با شکوه برگزار شده و به مرور زمان با فرهنگ‌ها و سنت‌های محلی تلفیق شده است.

اقوام ایرانی و نحوه عزاداری

ایران کشوری با تنوع فرهنگی و قومی بالا است که هر قوم دارای آداب و رسوم خاص خود می‌باشد. عاشورا و مراسمات عزاداری برای امام حسین (ع) یکی از مراسمات مذهبی است که در میان تمامی اقوام ایرانی با شور و حرارتی خاص برگزار می‌شود. این مراسمات نه تنها بعد مذهبی دارند، بلکه به عنوان پدیده‌ای فرهنگی و اجتماعی، نقش مهمی در تقویت همبستگی و هویت ملی ایفا می‌کنند.

ترک‌های آذربایجان

ترک‌های آذربایجان به خصوص در شهرهایی مانند تبریز، اردبیل و زنجان، مراسمات عاشورا را با شکوه خاصی برگزار می‌کنند. یکی از ویژگی‌های بارز عزاداری در این مناطق، تشکیل دسته‌های بزرگ سینه‌زنی و زنجیرزنی است. همچنین، تعزیه‌خوانی به عنوان یکی از هنرهای نمایشی سنتی، در این منطقه رواج دارد. عزاداران با پوشیدن لباس‌های سیاه و تشکیل دستجات سینه‌زنی و زنجیرزنی، در خیابان‌ها حرکت می‌کنند، مردم این مناطق با برگزاری مجالس عزاداری در حسینیه‌ها و تکایا، به یاد امام حسین (ع) و یارانش سوگواری می‌کنند (موسوی، ۲۰۱۵).

لرها

در مناطق لرستان، ایلام و کهگیلویه و بویراحمد، مراسمات عاشورا با آداب و رسوم خاصی برگزار می‌شود. نخل‌گردانی و چهل منبر از جمله مراسمات خاص این مناطق است. در این مراسم، مردم نخل‌های چوبی بزرگی را که نماد تابوت امام حسین (ع) هستند، به دوش می‌کشند و در کوچه و خیابان‌ها حرکت می‌کنند. همچنین، پختن غذاهای نذری و توزیع آن‌ها در میان مردم از دیگر رسوم این مناطق است (دباشی، ۲۰۱۰).

بلوچ‌ها

در استان سیستان و بلوچستان، مراسم عاشورا با ویژگی‌های خاصی برگزار می‌شود. علم‌گردانی یکی از مراسمات مهم این منطقه است که در آن علم‌هایی مزین به پارچه‌های رنگی به نمایش گذاشته می‌شود. همچنین، برگزاری مجالس عزاداری در مساجد و حسینیه‌ها و خواندن نوحه‌ها و مرثیه‌ها از دیگر آداب این منطقه است (فیشر، ۲۰۱۲).

کردها

در مناطق کردنشین ایران، مراسمات عاشورا با تأکید بر روحانیون و مداحان محلی برگزار می‌شود. مراسمات شامل سینه‌زنی، نوحه خوانی و برگزاری مجالس یادبود در حسینیه‌ها و مساجد است. همچنین پختن غذاهای محلی و توزیع آن‌ها در بین عزاداران از دیگر ویژگی‌های این مراسمات است (کشاوری، ۲۰۰۹).

فرهنگ ایران و عاشورا

واقعۀ عاشورا نه تنها به عنوان یک رویداد مذهبی بلکه به عنوان یک پدیده فرهنگی در ایران شناخته می‌شود. این واقعه توانسته است در طول تاریخ، عناصر فرهنگی متعددی از جمله هنرهای نمایشی، موسیقی، ادبیات و حتی معماری را تحت تأثیر قرار دهد. تعزیه خوانی به عنوان یک هنر نمایشی، نوحه‌خوانی و مرثیه‌سرایی به عنوان بخشی از موسیقی مذهبی، و ساخت حسینیه‌ها و تکایا به عنوان معماری مذهبی، همه نشان‌دهنده تأثیر عمیق عاشورا بر فرهنگ ایرانی هستند (کشاورز، ۲۰۰۹؛ دباشی، ۲۰۱۰).

تأثیر عاشورا بر هویت فرهنگی و اجتماعی ایرانیان

عاشورا به عنوان نماد مقاومت، ایستادگی در برابر ظلم و بی‌عدالتی، نقش مهمی در تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی ایرانیان ایفا کرده است. این واقعه تاریخی باعث ایجاد همبستگی و اتحاد بین مردم شده و مفاهیم انسانی و اخلاقی همچون عدالت، فداکاری و انسانیت را در جامعه ترویج کرده است (موسوی، ۲۰۱۵).

8

شباهت‌ها و تفاوت‌ها در عزاداری‌ها

مطالعه تطبیقی نشان می‌دهد که با وجود تفاوت‌های فرهنگی و اقلیمی بین اقوام مختلف ایران، همه آن‌ها در برگزاری مراسم عاشورا اشتراکات فراوانی دارند. این اشتراکات شامل عناصر مذهبی مشترک همچون سینه‌زنی، زنجیرزنی، تعزیه‌خوانی و نوحه‌خوانی است. با این حال، تفاوت‌ها در جزئیات و نحوه اجرای این مراسمات بر اساس شرایط محلی و فرهنگی هر قوم قابل مشاهده است. همچنین، ارزش‌های مشترکی مانند فداکاری، شجاعت و عدالت که در عاشورا تجلی یافته‌اند، در همه مراسمات دیده می‌شود.

با این حال، تفاوت‌هایی نیز در نحوه اجرای مراسمات بر اساس شرایط محلی و فرهنگی هر قوم وجود دارد. مثلاً نخل‌گردانی در مناطق لرستان و علم‌گردانی در سیستان و بلوچستان، از جمله تفاوت‌های محلی هستند که به مراسمات عاشورا ویژگی‌های خاصی می‌بخشند (فیشر، ۲۰۱۲؛ موسوی، ۲۰۱۵).

بحث و نتیجه‌گیری

بحث

پیوند فرهنگ ایرانی با فرهنگ عاشورا و نحوه عزاداری اقوام مختلف در ایران نشان‌دهنده تأثیر عمیق و پایدار این واقعه مذهبی بر هویت فرهنگی و اجتماعی ایرانیان است. عاشورا نه تنها به عنوان یک رویداد تاریخی و مذهبی، بلکه به عنوان یک پدیده فرهنگی و اجتماعی، توانسته است مفاهیمی همچون ایستادگی در برابر ظلم، فداکاری و عدالت را در جامعه ایرانی ترویج دهد.

پیوند فرهنگ ایرانی با عاشورا

مطالعات نشان می‌دهند که عاشورا به عنوان یک عنصر کلیدی در هویت ایرانیان، در طول تاریخ و به ویژه پس از صفویه، جایگاه ویژه‌ای یافته است. مراسمات عاشورا در ایران نه تنها به جنبه‌های مذهبی محدود نشده‌اند بلکه به بخشی از فرهنگ عمومی مردم تبدیل شده‌اند. تعزیه‌خوانی، نخل‌گردانی، علم‌گردانی و پختن نذری‌ها نمونه‌هایی از تلفیق فرهنگ بومی با مفاهیم عاشورا هستند (موسوی، ۲۰۱۵؛ فیشر، ۲۰۱۲).

تفاوت‌ها و شباهت‌ها در عزاداری اقوام

با بررسی نحوه برگزاری مراسم عاشورا در میان اقوام مختلف ایرانی، می‌توان دریافت که با وجود تفاوت‌های فرهنگی و اقلیمی، اشتراکات فراوانی در این مراسمات وجود دارد. این اشتراکات به عنوان نمادی از وحدت و همبستگی ملی در ایران قابل توجه هستند. مثلاً، سینه‌زنی، زنجیرزنی و نوحه‌خوانی در تمامی مناطق ایران مشترک است اما نحوه اجرای آن‌ها بسته به سنت‌ها و رسوم محلی هر قوم متفاوت است (کشاوری، ۲۰۰۹؛ دباشی، ۲۰۱۰).

9

شباهت‌هایی در نحوه برگزاری مراسمات، رنگ‌های مورد استفاده در تعزیه‌ها و لباس عزاداران، داستان‌ها و روایت‌ها و ... را می‌توان مشاهده کرد ولی در میان شباهت‌ها و نقاط مشترک تفاوت‌هایی هم به چشم می‌خورد که عمده‌ترین آن‌ها در نوحه‌خوانی و تعزیه‌هاست که هر منطقه و اقوام به زبان خود اجرا میکنند که لذت بخش و ماندگار میکند و به درک عزادار از متن کمک میکند در این بین تفاوت‌هایی هم در عزاداری‌ها می‌توان به نخل‌گردانی یا علم‌گردانی اشاره کرد تحت گذاری و اعلام عزا در مناطق آذربایجان یا شاه حسین گویان اشاره کرد.

نقش عاشورا در هویت فرهنگی و اجتماعی

عاشورا به عنوان نماد مقاومت و عدالت، نقش مهمی در تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی ایرانیان ایفا کرده است. این واقعه تاریخی و مذهبی باعث ایجاد همبستگی و اتحاد بین مردم شده و مفاهیم انسانی و اخلاقی همچون عدالت، فداکاری و انسانیت را در جامعه ترویج کرده است. مراسمات عاشورا به عنوان یک ابزار فرهنگی، توانسته‌اند ارزش‌ها و هویت مشترک ایرانیان را تقویت کنند و به عنوان یک پیوند دهنده فرهنگی بین اقوام مختلف عمل کنند (فیشر، ۲۰۱۲؛ موسوی، ۲۰۱۵).

نتیجه‌گیری

واقعه عاشورا و نحوه برگزاری مراسمات عزاداری برای امام حسین (ع) در میان اقوام مختلف ایرانی، نشان‌دهنده پیوند عمیق و پایداری است که این واقعه مذهبی با فرهنگ و هویت ایرانی دارد. بررسی مراسمات عاشورا در میان اقوام مختلف ایران، تفاوت‌ها و شباهت‌های این مراسمات را نشان می‌دهد و نقش این رویداد را در تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی ایرانیان برجسته می‌کند.

عاشورا به عنوان یک پدیده فرهنگی و مذهبی، توانسته است ارزش‌های انسانی و اخلاقی را در جامعه ایرانی ترویج کند و به عنوان یک عامل همبستگی و اتحاد بین اقوام مختلف عمل کند. مراسمات عاشورا با توجه به شرایط محلی و فرهنگی هر قوم، به شکلی منحصر به فرد برگزار می‌شوند اما اشتراکات فراوانی در این مراسمات دیده می‌شود که نشان‌دهنده وحدت و همبستگی ملی در ایران است.

منابع

- دباشی، حمید (2010). عاشورا در مراسم شیعیان ایران.
- فیشر، مایکل (2012). عزاداری و حافظه: بزرگداشت عاشورا در ایران معاصر.
- کشاورز، فاطمه (2009). آیین‌ها و نمادگرایی عاشورا در جامعه ایرانی.
- موسوی، علی (2015). نقش آیین‌های عاشورا در شکل‌گیری هویت ایرانی.
- طبری، محمد بن جریر (1989). تاریخ طبری. ترجمه: ابولقاسم پاینده. تهران: بنیاد فرهنگ ایران.
- مفید، محمد بن محمد بن نعمان (1993). الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد. ترجمه: علی کرمی. قم: دفتر انتشارات اسلامی
- مدرسی طباطبایی، سید حسین (2000). نهضت عاشورا. تهران: نشر علمی و فرهنگی.

**"A Study on the Connection between Iranian Culture and Ashura:
An Examination of Mourning Practices among Various Ethnic Groups
in Iran"**

Towhidhoseinpour
2023

11 **Abstract**

This article examines the connection between Iranian culture and the culture of Ashura, focusing on the mourning practices of different ethnic groups in Iran. Ashura, as one of the most significant religious events in Islamic history, has had a profound impact on the culture and identity of Iranians. This research employs library studies, field observations, and interviews with experts to analyze the similarities and differences in Ashura ceremonies among various Iranian ethnic groups. The findings of this study indicate that despite cultural and climatic differences, common elements such as chest-beating, chain-beating, and mourning songs are observed in all Ashura ceremonies. These commonalities are noteworthy as symbols of national unity and cohesion in Iran. Additionally, Ashura ceremonies, as a cultural tool, have strengthened shared values and identity among Iranians and acted as a cultural bridge between different ethnic groups.

Keyword

Iranian culture .Ashura .Mourning .Iranian ethnic groups